

[Holger Larsen.]

mæssige synspunkter må betragtes som ønskeligt at undgå stigninger i priserne på de pågældende ejendomme.“

Vi var dengang klar over, at det var vanskeligt at indføre en bestemmelse, som blot undtog de kondemnerede ejendomme, fordi kun få af de saneringsmodne ejendomme var kondemneret; på grund af boligmangel og materialevanskeligheder har boligkommissionerne ikke gennem flere år foretaget regelmæssige eftersyn i den ældre boligmasse. Det var det, der kom til at ligge til grund for bestemmelsen i den nuværende lejelov om, at krav om forhøjelse af lejen i ejendomme opført før 1890 kun kan fremsættes, når nævnet har skønnet derover, medmindre lejen i 1939 oversteg 800 kr., altså hvor det drejede sig om en større lejlighed.

Jeg forudser, at huslejenævnene alligevel vil komme til at beskæftige sig med alle sager om forhøjelse i disse ejendomme, idet lejerne vil bruge deres adgang til protest, og jeg er derfor af den formening, at den nuværende formulering bør bibeholdes, således at ejerne kun kan fremsætte krav om forhøjelse i den ældre boligmasse, når nævnet først har skønnet, at den pågældende ejendom ikke væsentlig afviger fra de almindelige, gængse beboelsesejendomme.

Det vil sikkert også, i det øjeblik vi går ind på den tankegang, give den bedste mulighed for at friholde disse ejendomme, som før eller senere skal saneres, fra den tillægs-skat, hvorom vi også behandler et forslag her. Jeg forstår på det forslag, der er fremsat af den højtærede finansminister, at det er meningen at friholde de saneringsmodne og kondemnerede ejendomme fra forhøjelse af ejendomsskatter og grundskyld.

Jeg har stadig mine betænkeligheder med hensyn til, at opsigelsesretten i tofamilies-husene gives fri i løbet af et par år. Jeg forstår alle de bevæggrunde, der taler derfor; dem behøver jeg ikke at gentage fra den debat, vi havde i maj måned, men jeg gruer allerede for den virkning, det vil få overfor familier med børn, som det jo i mange tilfælde her netop drejer sig om.

I forslaget om boligforhold var der den formildende omstændighed, at det, samtidig med at vi fik hævet lejen i den gamle boligmasse, sigtede på nedsættelse af lejen i nybyggeriet, således at de børnerige familier

med fordel kunne tage en lejlighed i dette byggeri, som jo i stor udstrækning netop er opført til disse familier, men hvor lejen trods tilskud overstiger disse familiers betalingsevne — navnlig er jo det store indskud, som skal betales til de nyopførte ejendomme, til hinder for, at de børnerige familier kan få plads i dette byggeri. Dette spørgsmål har den højtærede boligminister iøvrigt allerede rørt ved tidligere; i forslaget om tilskud til nybyggeriet var man jo inde på spørgsmålet om at begrænse indskuddene. Det er muligt, vi kan kigge på dette spørgsmål i udvalget, således at der måske kan indføres bestemmelser med sigte på at støtte de børnerige familier i denne henseende.

Det lovforslag, som finansministeren har fremsat i tilknytning til lejelovsforslaget om en forhøjelse af ejendomsskat og grundskyld, må jeg se som et led i bestræbelserne for at skabe en vis udligning af lejeniveauerne. De forhøjelser, som grundejerne får tilladelse til at tage til dækning af vedligeholdelsesudgifterne, hæver ikke lejeniveauet i den ældre boligmasse på en sådan måde, at de bolig-mæssige problemer ændres væsentligt. De kunne naturligvis løses ved, at man gav udlejereren lov til at tage noget større leje, men her er mit partis synspunkt det, at udlejereren ikke skal have adgang til større forhøjelser, end stigningen i vedligeholdelsesudgifterne betinger. Udlejereren skal ikke have adgang til igen at tage en konjunkturgevinst; en sådan må i givet tilfælde tilfalde staten til dækning af en del af de udgifter, staten har påtaget sig for at holde omkostningerne i nybyggeriet nede. De voldsomme stigninger i lejen, som vi så efter første verdenskrig, da man lempe de beskyttelsesforanstaltningerne, inden der var bygget tilstrækkeligt med boliger, gik ubeskåret i grundejernes lomme. Efter mit partis mening skal noget sådant ikke have lov at gentage sig.

Vi anbefaler lovforslaget om tillægsafgiften for ejendomme på 10 promille af forskelsværdien. Det er hensigten at opkræve denne afgift over 2 år, således at der går 2 år, inden den virker fuldtud på boligmassen. Det vil bevirke, at lejen i beboelsesejendomme stiger med yderligere 10 pct., således at lejeniveauet fra 1939 i 1956 alt i alt vil være hævet med ca. 27 pct. plus den